

Varkauden sosiaali- ja terveyskeskus

TOIMEENTULOTUEN SOVELTAMISOHJEET

Perusturvalautakunta 25.3.2020 § 35

SISÄLLYSLUETTELO

---

1. YLEISTÄ.....	3
2. TOIMEENTULOTUEN HAKEMINEN.....	3
3. PERUSTOIMEENTULOTUKI (TOTUL 7 A § JA 7 B §).....	4
4. TÄYDENTÄVÄ TOIMEENTULOTUKI (TOTUL 7 C §).....	4
4.1. LASTEN HARRASTEMENOT.....	4
4.2. LASTENHOITON LIITTYVÄT TARVIKKEET	5
4.3. KODIN HANKINNAT JA -PERUSTAMISKUSTANNUKSET	5
4.4. MATKAKUSTANNUKSET	6
4.5. OPISKELUKUSTANNUKSET	6
4.6. PUHELIN	6
4.7. VAATETUS.....	6
4.8. ELATUSAPUMAKSUT	7
4.9. HAUTAUSKUSTANNUKSET	7
4.10. LÄHIOMAISEN HAUTAJAISET	8
4.11. KANSALAIUUSHAKEMUS	8
4.12. MUUT ERITYISMENOT	8
5. EHKÄISEVÄ TOIMEENTULOTUKI	8
6. PERINTÄ (TOTUL 19 - 23 §).....	9
6.1. KORVAUS KUNNILLE KIIREELLISEN SOSIAALIPALVELUN KUSTANNUKSISTA	10
7. VÄLITYSTILI	10
8. EDUNVALVONTA JA TOIMEENTULOTUKI	10
9. VELKANEUVONTA.....	11
10. VOIMASSAOLO	11

1. YLEISTÄ

Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuen avulla turvataan henkilön ja perheen ihmisarvoisen elämän kannalta vähintään välttämätön toimeentulo.

Toimeentulotukilain mukaisia tehtäviä hoitaa kunnassa sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:ssä tarkoitettu kunnan monijäseninen toimielin. Lain 7 §:ssä tarkoitettun perustoimeentulotuen osalta tehtäviä hoitaa kuitenkin Kansaneläkelaitos (Kela) 1.1.2017 alkaen. Kunnan ja Kelan tulee tehdä yhteistyötä toimeentulotuen tarkoituksen toteuttamiseksi. Kelan on tarvittaessa ohjattava ja neuvottava perustoimeentulotuen hakijaa kunnan sosiaalihuollon palveluihin hakeutumisessa.

Toimeentulotuki perustuu toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), asetukseen (66/1998) ja lakiin toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta (815/2015) sekä Sosiaali- ja terveysministeriön toimeentulotukioppaiden (2007:11 ja 2013:4) ohjeisiin ja niihin myöhemmin tehtyihin muutoksiin.

Ohjeiden tarkoituksena on korostaa yhdenvertaisuusperiaatteen toteutumista Varkauden ja Joroisten yhteistoiminta-alueella.

Nämä ohjeet eivät rajoita työntekijän oikeutta harkintaan päättäessään henkilön tai perheen oikeudesta toimeentulotukeen.

Toimeentulotuki jakautuu perustoimeentulotukeen (perusmenot) ja täydentävään toimeentulotukeen (erityismenot) ja ehkäisevään toimeentulotukeen.

2. TOIMEENTULOTUEN HAKEMINEN

Perustoimeentulotuki haetaan Kelasta 1.1.2017 alkaen. Myös kiireellinen perustoimeentulotuki haetaan Kelasta.

Täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea haetaan kunnan sosiaalitoimistosta. Pääsääntönä on, että ennen täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemista, on perustoimeentulotuki oltava käsiteltynä Kelassa.

3. PERUSTOIMEENTULOTUKI (TOTUL 7 A § JA 7 B §)

Perusosalla katettaviin menoihin kuuluvat ravintomenot, vaatemenot, vähäiset terveydenhuoltomenot sekä henkilökohtaisesta ja kodin puhtaudesta, paikallisliikenteen käytöstä, sanomalehden tilauksesta, puhelimen ja tietoliikenteen käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot sekä vastaavat muut henkilön ja perheen jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvat menot.

Muina perusmenoina otetaan tarpeellisen suuruisina huomioon:

- 1) yleisestä asumistuesta annetun lain (938/2014) 9 §:ssä tarkoitetut asumismenot, muun kuin yhtiömuotoisen omistusasunnon välttämättömät hoitomenot sekä välttämättömät asuntoon muuttoon liittyvät menot (sisältää mm. vuokra- ja sähkövakuuden sekä muuttokustannukset);
- 2) taloussähköstä aiheutuvat menot;
- 3) kotivakuutusmaksu;
- 4) muut kuin perusosaan sisältyvät terveydenhuoltomenot;
- 5) lasten päivähoitomenot sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan menot;
- 6) lapsen tapaamisesta lapsen kanssa eri taloudessa asuvalle vanhemmalle aiheutuvat menot siltä osin, kun ne perustuvat kunnan toimielimen vahvistamaan sopimukseen tai tuomioistuimen päätökseen;
- 7) välttämättömän henkilötodistuksen, oleskeluasiakirjan tai matkustusasiakirjan hankintamenot.

4. TÄYDENTÄVÄ TOIMEENTULOTUKI (TOTUL 7 C §)

Täydentävää toimeentulotukea myönnettäessä otetaan huomioon tarpeellisen suuruisina erityismenot, joita ovat:

- 1) muut kuin 7 b §:ssä tarkoitetut asumisesta aiheutuvat menot; sekä
- 2) henkilön tai perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat, toimeentulon turvaamiseksi tai itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeelliseksi harkitut menot.

Täydentävän toimeentulotuen menoja ovat esimerkiksi lasten tarvikkeet ja harrastusmenot, tietyt huonekalut ja pyykinpesukone sekä muut kodin välttämättömät tarvikkeet, välttämättömät hautauskustannukset, opiskelutarvikkeet ja edunvalvonnan palkkio ja tilintarkastusmaksu.

4.1. LASTEN HARRASTEMENOT

Lasten harrastemenoista (esim. urheiluseurojen tai taideharrastusten jäsenmaksut, lisenssit, kerhomaksut) päätetään tapauskohtaisesti. Harkintaa käytettäessä otetaan huomioon esimerkiksi vanhempien pitkä toimeentulotukiasiakkuus ja vähävaraisuus. Täydentävällä toimeentulotuella voidaan tukea lapsen harrastustoimintaa. Harrastemenoihin voidaan myöntää toimeentulotukea enintään 200 € vuosi / lapsi esitettävää laskua vastaan. Harkintaa voidaan yksilökohtaisesti käyttää. Tuki voidaan myöntää myös maksusitoumuksena. Harrastusmaksujen osalta selvitetään

maksuvapautus harrastustoiminnan järjestäjältä tai onko mahdollista saada tukea kolmannen sektorin lahjoituksena.

Tavalliset urheiluvälineet edellytetään pääsääntöisesti hankittavan perusosalla.

Toimeentulotukea voidaan myöntää polkupyörään lapsen iästä riippuen kaksi kertaa: alle 10-vuotiaalle lapselle enintään 70€ kerran, yli 10-vuotiaalle lapselle enintään 100€ kerran. Vanhemman vastuulla on arvioida koska hakee lapselle koon mukaisesti ko. tuen. Pyöräilykypärä enintään 20 €, luistimiin 30 € ja suksipakettiin sis. sukset, sauvat, siteet ja monot 80 €. **Harrastusvälineiden osalta ensisijaisesti selvitetään onko harrastusvälineitä lainattavissa urheiluvälinelainaamosta, kouluilta tai ostettavissa käytettyinä.**

4.2. LASTENHOITON LIITTYVÄT TARVIKKEET

Lastenvaunut ja -rattaat sekä pinnasänky ja syöttötuoli voidaan kertaluonteisesti hyväksyä toimeentulotukimenona ensimmäisen lapsen kohdalla kun hankinta on välttämätön. Pääsääntöisesti hankintoja varten myönnetään maksusitoumus tai maksutositetta vastaan. Yhdistelmävaunuihin voidaan myöntää enintään 250 € tai vaihtoehtoisesti rattaisiin 100 €, pinnasänkyyn 30 € ja syöttötuoliin 30 €. Turvakaukalo tai auton turvaistuin katsotaan autoon liittyviksi menoiksi eikä niihin myönnetä tukea. Toimeentulotukena myönnettäviin lastentarvikkeisiin voi hakea tukea aikaisintaan kuukausi ennen lapsen syntymää.

4.3. KODIN HANKINNAT JA -PERUSTAMISKUSTANNUKSET

Yksittäiset kodin hankinnat sisältyvät pääsääntöisesti perusosaan ja muutto ei sinänsä oikeuta kodinhankintoihin toimeentulotuella. **Hankintoja tehtäessä suositetaan käytettynä saatavia.**

Välttämättömiin kodin perustamiskustannuksiin voidaan myöntää avustusta vain poikkeustapauksissa, kun se hakijan olosuhteet huomioon ottaen on välttämätöntä kodin perustarvikkeiden saamiseksi esim. pitkän laitoshoidon/ asunnottomuuden jälkeen. Ns. alkuavustus on enintään 400 €, joka myönnetään maksusitoumuksena enintään kuukauden määräajalle. Alkuavustukseen on oikeutettu pitkään toimeentulotuen varassa elänyt henkilö, pitkään asunnottomana ollut asiakas tai erityistä tukea tarvitseva nuori.

Hankintojen enimmäismäärät ovat:

- pöytä ja tuolit	130 €
- sänky (sis. patjan)	150 €
- parisänky (sis. patjan)	200 €
- lastensänky (sis. patjan)	100 €
- patja	50 €
- pyykinpesukone (pesutupaa)	300 € (lapsiperheille ,jos taloyhtiössä ei

Pölynimuri ei kuulu toimeentulotuessa huomioitaviin menoihin.

4.4 MATKAKUSTANNUKSET

Pääsääntöisesti matkakustannukset sisältyvät aina perusosaan. Työmatkakustannusten osalta asiakas ohjataan tarkistuttamaan ennakonpidätysprosentit siten, että työmatkakulut tulee huomioiduksi. Työhausta aiheutuviin matkakustannuksiin voi hakea avustusta työvoimatoimistosta. Jos työkokeilussa tai muussa työllistymistä edistävässä palvelussa oleva henkilö ei saa kulukorvausta, voidaan matkakulut harkinnan mukaisesti huomioida täydentävän toimeentulotuen menoina edullisimman matkustustavan mukaisesti.

Koulu- ja opiskelumatkakustannukset katetaan pääsääntöisesti opintotuella. Opiskelijoilla on myös velvollisuus selvittää mahdollisuutensa saada Kelan koulumatkatukea.

4.5 OPIKSELUKUSTANNUKSET

Opiskelusta aiheutuvat kustannukset katetaan pääsääntöisesti opintotuella eikä niitä huomioida toimeentulotuessa. Erityisestä syystä voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea välttämättömiin opinnoista aiheutuviin menoihin esim. opinnoissa tarvittava ammattivaatetus ja tarvikkeet, laskin ja lukion oppikirjat **enintään 200 € / lukukaudessa**. Edellytetään ensin selvitettävän onko nuorella oikeus opintotuen oppimateriaalisääntöihin. Opiskelutarvikkeiden hankinnassa huomioidaan ensisijaisesti mahdollisuus välineistön kierrätykseen ja erilaisiin lainaamoihin.

Erilaiset tutkintomaksut voidaan huomioida täydentävään toimeentulotukeen oikeutettavina kustannuksina erityisistä syistä. Pääsääntöisesti asiakkaalla/perheellä on ollut pitkäaikainen toimeentulotukiasiakkuus.

4.6. PUHELIN

Puhelinkulut sisältyvät perusosaan. Asiakkaalle laaditun hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesta turvapuhelimesta aiheutuvia kuluja voidaan huomioida menona. Asiakasta ohjataan myös hakemaan maksun alentamista tai vapautusta.

4.7. VAATETUS

Vaatekulut sisältyvät perusosaan, eikä vaatekustannuksia huomioida pääsääntöisesti.

Romaninaisen vaatetukseen voidaan perusosaan sisältyvien vaatemenojen lisäksi myöntää hameen hankintaan enintään 500 euroa kahden vuoden välein. Edellytyksenä on, että hakija on oleskellut yli vuoden ajan paikkakunnalla ja oikeus toimeentulotukeen syntyy tulo-menolaskelman perusteella. Tuki voidaan antaa maksusitoumuksena tai maksaa kuittia vastaan. Romanihameen korjaukseen ei myönnetä toimeentulotukea.

Muihin romaninaisen vaatteisiin tai romanimiehen pukuun ei toimeentulotukea myönnetä, koska niiden katsotaan sisältyvän perusosaan.

4.8. ELATUSAPUMAKSUT

Elatusapumaksuihin ei myönnetä pääsääntöisesti täydentävää eikä ehkäisevää toimeentulotukea. Vahvistettuun elatussopimukseen perustuva elatusapumaksu voidaan tilapäisesti huomioida täydentävän toimeentulotuen menona enintään työttömyyskorvauksen lapsikorotuksen verran tosiasiallista maksua vastaan. Elatusavun osalta asiakasta ohjataan ottamaan yhteyttä lastenvalvojaan elatuskyvyn uudelleen arviointia varten sekä elatustuen osalta hakemaan Kelalta elatustuen perimättä jättämistä.

4.9. HAUTAUSKUSTANNUKSET

Hautauskuluihin myönnetään toimeentulotukea pääsääntöisesti vasta peruskirjoituksen jälkeen, koska perunkirjasta selviää kuolinpesän taloudellinen tilanne. Toimeentulotukilaskelmassa huomioidaan kuolinpesän varat; kuolinpäivänä tilillä olleet rahat ja muu rahaksi muutettava varallisuus. Täydentävä toimeentulotukipäätös perustuu vainajan kuolinpäivän taloudelliseen tilanteeseen ja ennen toimeentulotuen käsittelyä hautauskuluja osalta kuluihin tukea hakevia pyydetään järjestämään perunkirjoitus. Täydentävää toimeentulotukea voidaan myöntää hautajaismenoihin silloin kun kuolinpesä on varaton. Selvityksenä on esitettävä perukirja. Varattomuuden perusteella osaan laskuista voi ohjata kuolinpesän asioiden hoitajaa hakemaan vapautusta.

Välttämättöminä ja kohtuullisina hautauskustannuksina huomioidaan 700 € sisältäen seuraavat asiat: arkku, vainajan vaatetus, arkkuun pukeminen, apumies, kukat arkulle ja kuljetus alle 20 km. säteellä.

Hautauskustannukset 720 € sisältäen kaikki edellä olevat asiat ja kuljetus 20 km-30 km säteellä (esim. Varkaus-Joroinen)

- urna 80 €
- mahdollinen tuhkausmaksu krematorion laskun mukaisesti
- huomioidaan kotipaikkakunnan seurakunnan laskutuksen mukaisesti
- kuljetusmaksu   lähimpään   krematorioon

Muita hautauskustannuksia ei huomioida. Toimeentulotuessa ei huomioida menona muistotilaisuutta, kuolinilmoitusta tai hautakiveä. Omaiset vastaavat itse sopimistaan kuluista, mutta eivät vainajan veloista, kuten maksamatta jääneistä laskuista, kun perunkirjoitus on pidetty lain määrittämässä ajassa (perintökaari). Jos hautaus tapahtuu toiselle paikkakunnalle, vastaavat omaiset kuljetuskustannuksista.

Hakemus hautajaiskuluihin voidaan hylätä jos vainajalla on ollut realisoitavissa olevaa varallisuutta. Jos vainajalle jää omaisuutta, jota ei lyhyellä aikavälillä voida realisoida, esim. leski jää asumaan yhteiseen omistusasuntoon, voidaan päätös tehdä takaisinperinnällä myöhemmin realisoitavasta omaisuudesta (ToTuL 20 §).

4.10. LÄHIOMAISEN HAUTAJAISET

Omaisten hautajaisvaatetus sisältyy pääsääntöisesti Kansaeläkelaitoksen perusosan perusosaan (KELA) kuten muukin vaatetus. Kun kyse on lähiomaisen (vanhemmat, lapset, puoliso, lapsenlapset, sisaret, isovanhemmat) hautajaisista, voidaan erityismenoina hyväksyä kukkalaitteeseen enintään 50 €/ruokakunta.

4.11 KANSALAIUUSHAKEMUS

Kansalaisuushakemuksesta aiheutuviin kuluihin ei pääsääntöisesti myönnetä täydentävää toimeentulotukea. Asiakkaan tulee esittää hakemuksessa perustelut sille, miksi Suomen kansalaisuus on välttämätöntä suomalaisen yhteiskunnan jäsenenä toimimiselle. Työskentely, opiskelu ja sosiaali- ja terveyspalvelujen saaminen eivät yleensä edellytä Suomen kansalaisuutta, eivätkä nämä näin ole hyväksyttäviä perusteita kulujen huomioimiseksi.

4.12. MUUT ERITYISMENOT

ToTuL 7c §:n 3 kohta antaa mahdollisuuden joustavasti harkita henkilön tai perheen erityisiä tarpeita tai olosuhteita toimeentulon turvaamiseksi ja itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeelliseksi katsottuja menoja. Erityismenoja huomioitaessa on syytä tarkastella asiakkaan/perheen kokonaistilannetta sekä muita saamia tuloja ja etuuksia pidemmällä aikavälillä. Erityismenoina voidaan huomioida harkinnan mukaisesti sairauskassamaksuja.

5. EHKÄISEVÄ TOIMEENTULOTUKI

Pääsääntöisesti ehkäisevää toimeentulotukea myönnetään kertaluonteisesti olosuhteiden pysyessä ennallaan. Jokaisessa yksittäistapauksessa harkitaan millä tavoin henkilön/perheen sosiaalista suoriutumiskykyä juuri sen hetkessä tilanteessa edistetään niin, että myönteiset vaikutukset olisivat kestäviä ja pitkäaikaisia. Tuen myöntämisellä pyritään ehkäisemään pitkäaikaisen toimeentulotukiasiakkuuden syntyminen ja sen tarkoitus on aktivoida tuen saajaa. Tuen myöntäminen edellyttää suunnitelmallista työskentelyä ja suunnitelman kirjaamista.

Hakijan oikeus perustoimeentulotukeen on oltava Kelassa selvitettyinä.
Laskennallista oikeutta perustoimeentulotukeen ei kuitenkaan tarvitse olla.

Tukea voidaan myöntää äkillisen taloudellisen tilanteen heikentymisen aiheuttamien vaikeuksien lieventämiseen. Ehkäisevää toimeentulotukea ei myönnetä ulosottovelkojen tai lainojen lyhentämiseen tai sakkojen maksamiseen.

Ehkäisevän toimeentulotuen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen sosiaalista turvallisuutta ja omatoimista suoriutumista sekä ehkäistä syrjäytymistä ja pitkäaikaista riippuvuutta toimeentulotuesta. Ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisestä tekee päätöksen sosiaaliohjaaja tai sosiaalityöntekijä.

Toimeentulotuesta annetun lain 13 §:n mukaan kunta päättää ehkäisevän toimeentulotuen perusteet. Laissa on annettu esimerkkejä ehkäisevän toimeentulon myöntämisestä.

- toimeentulotuen saajan aktivointia tukevat toimenpiteet
- asumisen turvaaminen
- ylivelkaantumisen tai taloudellisen tilanteen äkillisen heikentymisen aiheuttamien vaikeuksien lieventäminen
- muut tuen saajan omatoimista suoriutumista edistävät tarkoitukset.

Ehkäisevä toimeentulotuki on osa suunnitelmallista sosiaalityötä. Se on väline akuuteissa kriisitilanteissa ja tarkoitettu lyhytaikaiseen tai kertaluonteiseen avustamiseen.

Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää:

- asumisen turvaamiseen hädän uhatessa, vuokratilanteisiin ja sähkölaskuihin sähkökatkaisun uhatessa, erityisesti lapsiperheiden kohdalla
- kriisitilanteissa vaikeuksien lieventämiseen: äkillinen taloudellisen tilanteen heikentyminen, perheen hajoaminen erotilanteissa, vakava sairastuminen, lähiomaisen kuolema
- ylivelkaantumistilanteissa velkakierteen katkaisemiseksi ja talouden sopeuttamiseksi ja velkajärjestelyn ajaksi lyhytaikaisesti
- aktivointia tukeviin toimenpiteisiin opiskelun ja työllistymisen edistämiseksi (kurssimaksut, työvaatekustannukset)
- kuntoutus- ja hoitosuunnitelmien toteutumisen tukemiseen tarvittaviin toimenpiteisiin

Ehkäisevän toimeentulotuen myöntämistä ei rajata kuitenkaan edellä mainittuihin tilanteisiin, koska sitä myönnetään yksilöllisen harkinnan perusteella. Euromääräisiä rajoja ei ole tarkoituksenmukaista määrätä.

6. PERINTÄ (TOTUL 19 - 23 §)

Jos toimeentulotukea myönnetään siitä syystä, että muu sosiaaliturvaetus viivästyy, tehdään samalla perintäpäätös ja myönnetty tuki peritään takautuvasti maksettavasta

etuudesta takaisin Varkauden perusturvalautakunnalle. Etuuden maksajalle lähetetään perintäilmoitus.

Perintäpäättös jätetään tekemättä, jos asiakkaan erityisolosuhteista johtuen harkitaan kohtuulliseksi luopua perinnästä (velkaantuminen, perheellisten erityismenot). Tällöin asiakaskertomukseen/ päätökseen on kirjattava perinnästä luopumisen perusteet.

Kun tuensaajalla on huomattavaa omaisuutta/ varoja (kesäasunto/ maaomaisuutta jne.) ja tuen tarve ei ole lyhytaikainen, voidaan tehdä perintä ToTuL:n 20 § perusteella. Ensisijaista perintään nähden on kuitenkin hylätä toimeentulotukihakemus varallisuuden perusteella silloin, kun varallisuus on tosiasiallisesti toteutavissa (realisointiin annetaan määräaika).

6.1 KORVAUS KUNNILLE KIIREELLISEN SOSIAALIPALVELUN KUSTANNUKSISTA

Kela maksaa kunnille ja kuntayhtymille korvausta kiireellisen sosiaalipalvelun kustannuksista 1.1.2018 alkaen. Korvausta voidaan maksaa, kun kunta tai kuntayhtymä on antanut kiireellistä sosiaalipalvelua kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneelle henkilölle. Kiireellisellä sosiaalipalvelulla tarkoitetaan välttämättömänä huolenpitona annettua ruokaa, lääkkeitä tai tilapäistä asumispalvelua. Korvausta haetaan Kelalta erillisellä Y-31 –lomakkeella. Korvausta voi hakea 12 kuukauden kuluessa kustannusten päättymisestä. Korvaushakemukseen tulee liittää kopio päätöksestä kiireellisen sosiaalipalvelun myöntämisestä.

7. VÄLITYSTILI

Silloin, kun asiakas ei erilaisista tukitoimenpiteistä huolimatta kykene hallitsemaan rahavarojaan, on lainsäädännön perusteella mahdollista periä hänen tulonsa sosiaalitoimen välitystilille maksettavaksi. Näin turvataan asuminen, laskujen maksu ja asiakkaan elanto esimerkiksi tilanteessa, jossa asiakkaalla on kyvyttömyys hoitaa asioitaan eikä ole vielä edunvalvonnan tarvetta. Välitystiliiä voi käyttää esim. tilapäisenä keinona asiakkaan taloudellisen tilanteen vakauttamisessa. Näin voidaan menetellä esim. hädän uhatessa maksamattomien vuokrien takia, sopimus maksuohjelmasta vuokranantajan kanssa pitää neuvotella ensin. Välitystiliasiakkuus on maksutonta palvelua.

8. EDUNVALVONTA JA TOIMEENTULOTUKI

Edunvalvonnan hakeminen on tarpeen pysyvemmän taloudenhoidon saamiseksi. Sitä haetaan maistraatilta ja hakemukseen tarvitaan myös lääkärinlausunto asiakkaan terveydellisestä tilasta. Hakemuksessa tulee kuvata konkreettisesti, miten asiakkaan kanssa on työskennelty taloudenpidon haltuun saattamiseksi. Kun edunvalvoja hakee asiakkaalleen toimeentulotukea, tulee hänen liittää hakemukseen joko tiliote asiakkaansa

yksityiskäytössä olevasta tilistä tai tilituloste yksityistilin saldosta ja sen, että hakijalla ei ole säästöjä tai varallisuutta tai muita tuloja kuin edunvalvojan tiedossa olevat tulot.

Edunvalvonnassa olevilta henkilöiltä peritään edunvalvontapalkkiota ja tilintarkastusmaksua. Edunvalvontapalkkio vaihtelee asiakkaan tulojen ja varallisuuden mukaan. Maistraatti perii maksun edunvalvonnassa olevan holhoustilin tarkastamisesta. Edellä mainittuihin kuluihin voidaan hakemuksesta myöntää täydentävää toimeentulotukea, mikäli päämiehellä ei ole varoja maksaa niitä itse. Edunvalvontakuluina huomioidaan lakisääteiset minikustannukset jotka on määritelty valtioneuvoston asetuksessa 696/2012 § 3. Mikäli edunvalvontapalkkio on huomioitu vähentävänä asiakasmaksua määriteltäessä, siihen ei myönnetä täydentävää toimeentulotukea.

9. VELKANEUVONTA

Talous- ja velkaneuvonta on lakisääteinen, asiakkaille maksuton palvelu, jota kuntien tulee asukkailleen järjestää. Talous- ja velkaneuvonnassa annetaan yksityishenkilöille tietoa ja neuvontaa talouden ja velkojen hoidosta sekä avustetaan taloudenpidon suunnittelussa. Ylivelkaantuneita avustetaan velkaongelmien hoitamisessa joko vapaaehtoisin sopimuksin tai velkajärjestelynä tuomioistuimessa.

Lähimmät talous- ja velkaneuvontatoimistot ovat Kuopiossa, Savonlinnassa ja Mikkelissä. Varkauden kaupunki tarjoaa määräaikaisesti omana toimintana talous- ja velkaohjausta.

10. VOIMASSAOLO

Voimassa 1.4.2020 alkaen toistaiseksi.